

Igehirdetés Kovács Pál (1928–2024) temetésén*

2Tim 4,7–8

■ KONDOR PÉTER

„Ama nemes harcot megharcoltam, futásomat elvégeztem, a hitet megtartottam, végül eltételek nekem az igazság koronája, amelyet megad nekem az Úr, az igaz bíró azon a napon; de nemcsak nekem, hanem mindazoknak is, akik várva várják az ő megjelenését.” (2Tim 4,7–8)

Gyászoló Család! Gyászoló Gyülekezet!

Kovács Pál lelkész testvérünk gyászjelentésén Pál apostolnak az a gondolata olvasható, amellyel egy mozgalmas, gazdag, eredményes élet után visszatekint földi vándorútjára, és értékeli azt.

Nagyon határozott kijelentés ez a mondat. Tárgyilagos szavak hangzanak. Nincs benne keserűség, csak boldog csodálkozás, hogy hogyan hordozta egy hosszú életen át Isten ereje azt, aki küldetésben járt, és közösségeket gazdagított a szolgálata. Nincs a szavaiban érzélgősség, nem hatásvadász, nem akar megkönnyeztetni és elkeseríteni sem, mégis megilletődve hallgathatjuk ezt a vallomást, mert egyszerű nekünk is el kell számolnunk mindennel.

Illik ez a jelentéstétel Pál bácsi immár lezárt földi életútjához, fegyelmezett, testben és lélekben egyenes, mindig igyekvő, útra kelő és kitartó személyiségéhez. Az ige segítségével kibontakozik előttünk élete, munkássága, habitusa. Illik azért is, mert mindennap elszámolt Isten előtt az idejével, és mindig készült a következő napra, a következő szolgálatra feljegyzéseivel. Mint aki dombra ér, megáll, körülnéz, egy kicsit visszatekint, és ugyanakkor előre is néz. Így állunk és tekintünk ezen az órán most mi is vissza lelkész testvérünk életére, és tekintünk előre – mert a hívő embernek van tovább is, mint a halál – a reményteli jövőbe.

„Ama nemes harcot megharcoltam...” – kezdődik Pál apostol visszatekintése. Nem egy bizonyos csatára, nem csupán a hivatásra, hanem egész életére mondja, hogy az összképet tekintve nemesen

* Elhangzott a békéscsabai evangélikus Kistemplomban 2025. január 25-én.

szép volt. Arról vall, hogy életének értelme, így egész „Krisztusban” élt élete egyetlen harc volt. Sohasem emberek ellen, mindig emberekért. Még az ellenségeiért is harcolt, hogy Isten kiszabadíthassa őket az ellenséges gyűlölködésből, és Isten gyermekeivé legyenek. Pál nemes harcot vívott. A pozícióharc nem nemes harc. A még több pénzért való taposás nem nemes harc. Amikor valaki emberek ellen harcol, az soha nem nemes harc. Amikor Isten ellen harcol, akkor eleve bukásra van ítélve. De vannak nemes harcok is. Amikor másokért – különösen mások üdvösségéért – harcol valaki.

Azért volt nemes az apostol harca, mert azt a küzdelmet vívta, amit Jézus a küldetése elején rábízott, amit így olvashatunk a Szentírásban: *„Nyisd meg a szemüket, hogy a sötétségből világosságra és a Sátán rabságából az élő Istenhez térjenek; hogy azt az örökséget, amit Isten elkészített nekik, átvehessék.”* (ApCsel 26,18) Ő azért harcolt, hogy lehetőleg mindenki, akivel találkozik, eljusson oda, hogy megnyíljon a szeme, és a sötétségből a világosságra, az élő Istenhez térjen. Függetlenül attól, hogy kicsoda, hogy a római helytartó vagy egyszerű rabszolga, mint Onészimosz, teljesen mindegy, kicsoda, mindenkinek erre van szüksége. Ő a maga életéből tudta, mit jelent a változás. Azért harcolt minden eszközzel, hogy minél több ember eljusson ebbe az állapotba.

Kovács Pál testvérünk lelkipásztorként arra kapott elhívást, hogy az Isten ügyének ilyen harcosa legyen, és ő nem fáradt bele ebbe a jó harcba. Tudatosan vállalta az értelmes küzdelmeket. Közben öröme is telt benne. Fel nem adott harcok sora van mögötte, mert volt célja a harcnak. A szolgálat, a kutatás, a felfedezés és a közreadás öröme elvehetetlen volt tőle... Ez hajtotta, hogy futását elvégezze.

Visszatekintve életpályájának jóval több mint kilenc, csaknem tíz évtizedére, elmondhatjuk, hogy a kiszabott versenypályáról nem tért le, pedig a történelem fordulatai között hány és hány oldalról érkezett kísértés és nyomás! Mennyi harcot kellett lelkében Isten színe előtt állva megvívnia, hogy ma hitelesen hangozzon koporsója mellett az apostoli kijelentés: *„Futásomat elvégeztem.”*

Megelevenedett előttünk Pali bácsi életében az, amit Pál apostol az efezusi vénektől búcsúzva mondott: *„Semmivel sem gondolok, még az életem sem drága, csakhogy elvégezhessem az én futásomat örömmel, és azt a szolgálatot, amit vettem az én Uram Jézus Krisztustól.”* (ApCsel 20,24)

Ugye, kedves testvérek, mind tudjuk, hogy futás közben az embernek sokszor szúr az oldala, legszívesebben abbahagyná. Legjobb lenne most mindjárt megállni, félreállni. Ő azonban nem hagyta abba. Elvégezte a futását minden kellemetlenség, próbatétel ellenére és közepette is. Nem lődörgött ezen a világon, s nem futkosott összevissza, hanem futott. Valahonnan valahova meg akart érkezni. Ravatala mellett hittel előretétekintve valljuk: megérkezett.

„A hitet megtartottam” – mondja továbbá az apostol. Miért nagy dolog ez? Azért, mert el akarták venni tőle állandóan. Ki akarták cserélni, jó cserét kínáltak. Isten helyett másban higgy. Mint ahogy ma is mondják: bízz magadban, vedd igénybe a nagy ígérető segítségét, higgy a szerencsédben, higgy a pénz mindenhatóságában. Pál azt mondja: én megtartottam, én tudom, kiből hittem, és nem cseréltem gazdát. Így érkeztem meg a halálom küszöbére is.

És amikor előretétekint, azt mondja: el van téve számomra a győzelmi koszorú. Nem korona van itt az eredetiben, hanem koszorú, amit az olimpiai játékokon a győztesnek készítettek el. Még nem tudták, ki lesz a győztes, de ott várja a koszorú azt, aki végigfutja, aki majd befut. Pál erről meg van győződve, hogy az igaz bíró, Jézus Krisztus várja őt a futásának a végén azzal, amit nem érdemelt meg, de ajándékként mégis megkap tőle.

Milyen vigasztalóan ír az apostol Timóteusnak arról, hogy mit jelent a halál a hívő embernek: el-érkezett az én elköltözésem ideje. Átköltözöm innen a mennyei Jeruzsálembe. Ennyi. Ilyen egyszerű. Nem a szomorúság, végképp nem a kétségbeesés, nem a könnyes búcsú jellemzi, noha búcsúzkodik

Timóteustól, és mint láttuk, mély érzelmek is megszólalnak ebben a levélben, mert voltak az apostol szívében ilyenek is, de nem utoljára látjuk egymást, nem örökre búcsúzunk egymástól, hanem elköltözöm. Egy ideig te itt egyedül harcolsz, mintha nekünk mondaná, egy ideig ti még itt harcoltok, én meg már odaát lehetek boldog nyugdíjban. Aztán majd jöttök ti is utánam. De ugyanaz a Krisztus erősít benneteket itt, aki vár engem meg majd benneteket is odaát. Semmi kétségbeesztő nem történik. Elválni, búcsúzni mindig fájdalmas, de tudjuk, mi az egésznek az értelme, a célja, hogy hogyan megy tovább mindannyiunk élete, és éppen ezért még búcsúzkodva is tele van hálával, reménységgel, örömmel, békességgel, és a jövőről beszél. Részletesebben beszél a jövőjéről, mint a múltjáról, mert tudja, mi vár rá, s még inkább: ki vár rá.

Nem retteg a halálától Pál, ugyanakkor nem cinikus hányavetiséggel beszél róla, mint sokan, hanem a titkot tudó ember bizonyosságával és emelkedettségével. Mint aki pontosan tudja, mi történik most. Mert tud életének nehéz helyzetéről, földi kilátástalanságáról, erről az egészről, amiben van, tud az Isten! Hiszi, hogy még ezen keresztül is sokak javát szolgálja. És ha annak minden részletét nem is érti az apostol, akkor is bizonyos lehet ebben, és ez ad neki kiegyensúlyozottságot, derűt, még ott a börtönben is. Még a halál előszobájában, a kivégzése előtti napokban is. Tudja, mi és ki vár rá. Nekünk sem szabad erről elfeledkeznünk. Éppen ezért nem, mert az itt maradóknak mindig nehezebb a búcsú, fájdalmas a veszteség, a gyász. De olyan jó volt Pali bácsi fiával, Lacival, a mi lelkész testvérünkkel erre a nehéz órára készülve beszélgetni és tőle azt hallani, hogy minden fájdalom ellenére több a hála. Mert Isten olyan csodálatosan rendezett el mindent Pali bácsi egész életében, vezette őt és általa a rábízottakat.

Igen, a hit és a hivatás egészséges ötvözete és derűje jellemezte életét, szolgálatát és feleségét, Éva néniét is. A hiteles, minden lelki kényszer nélküli, mély hitből fakadó természetes öröm komoly hatással volt fiuk hitére és a lelkészi szolgálatba indulására. És így erősített bennünket is minden találkozás, lelkészi értekezleteken, gyülekezeti alkalmakon, baráti találkozásokban. Az élet, a lelkészi szolgálat napi nehézségei között is mindig átsütött rajta, hadd mondjam most így, hogy szeretett feleségével, Éva néniel együtt átsütött rajtuk a reménység, a humor és az Istenre hagyatkozó alázat.

Akik mindvégig kitartanak, azok a legnagyobb „versenydíjat”, az örök életet kapják. De nemcsak egyesek, hanem mindazok is, akik várva várják a Krisztus megjelenését.

Akkor élünk okosan a folyton nyíló sírok között, ha megértjük szeretettünk életének bizonyágtételét, és Krisztusba vetett reménységgel várjuk azt az estét, amely egy új élet hajnalába fordul. Ámen.